

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Sheme kakovosti

Dominika Klavž, KGZS

27. maj 2021

EIP seneno meso in mleko

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kaj so sheme kakovosti oz standardi?

- Posebne lastnosti, način pridelave, vpliv okolja, tradicija
- Neobvezni za kmete
- Prostovoljna vključitev
- Nadzor s strani certifikacijskih organov, ki imajo pooblastilo od UVHVVR
- Izdaja certifikata rejcu, kmetu - dokazilo o izpolnjevanju pogojev standarda
- Vsaka shema ima svojo specifikacijo, lastna pravila

Delitev shem kakovosti

- Evropske
  - Zaščiten oznakba porekla
  - Zaščiten geografska oznakba
  - Zajamčena tradicionalna posebnost
  - Ekološki pridelki in živila
  - Gorski proizvod
- Nacionalne
  - Izbrana kakovost
  - Višja kakovost
  - Integrirana pridelava
- Zasebne
  - Seneno meso
  - Brez GSO

Evropske sheme kakovosti

Zaščiteni označba porekla - ZOP

- Pridelava in predelava potekata na določene geografskem območju ključno - surovina izvira od tam
- Bistven vpliv na končni proizvod
- Bovški sir, ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre, Kočevski gozdni med, Kraški med, Slovenski med, sir Mohant, Piranska sol, sir Tolminc,

označba
porekla

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

Evropske sheme kakovosti

Zaščiteni geografska označba - ZGO

- Povezava z geografskim območjem, a lahko surovine izvirajo od drugod
- Kraški pršut, Zgornjesavinjski želodec, Štajersko prekmursko bučno olje, Prleška tünka, Kraški zašink, Kraška panceta, Ptujski luk, Kranjska klobasa, Slovenski med, Prekmurska šunka, Štajerski hmelj, Jajca izpod Kamniških planin, Šebreljski želodec.

geografska
označba

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!

Evropske sheme kakovosti

Zajamčena tradicionalna posebnost - ZTP

- Kmetijski pridelki in živila so proizvedeni iz tradicionalnih surovin
- Tradicionalna sestava
- Tradicionalen način pridelave, predelave oz receptura
- 5 živil: Prekmurska gibanica, Idrijski žlikrofi, Belokranjska pogača, Slovenska potica in seneno mleko („heumilch“)

zajamčena
tradicionalna
posebnost

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!

Evropske sheme kakovosti

ekološki

Ekološka pridelava in predelava

- Enotna krovna ekološka zakonodaja po vsej EU
- Pravilniki za opredelitev posameznih področij na nacionalni ravni
- Prepoved uporabe lahkotopnih mineralnih gnojil, uporabe GSO, preventivne uporabe antibiotikov, razkuženih semen, sintetičnih dodatkov v krmilih, hidroponske pridelave, ionizirajočega sevanja
- dovoljena le nekatera zaščitna sredstva oz zaščitna sredstva na naravni osnovi, vezana reja z odobritvijo MKGP, krmila, ki so dovoljena v ekološki pridelavi

• Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropske sheme kakovosti

Gorski proizvod

- Način kmetovanja ali predelave, ki velja za gorska območja
- Ni certificiranja
- Ni predpisanega znaka
- Navedba: „**GORSKI PROIZVOD**“

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

Nacionalne sheme kakovosti

Izbrana kakovost

- Vsi proizvodi, izvor surovine ni pomemben

Izbrana kakovost Slovenija

- Pridelano in predelano v Sloveniji
- Mleko in mlečni izdelki
- Sveže sadje in proizvodi iz sadja
- Goveje, prašičje in perutninsko meso

Izbrana kakovost kmečki

- 100% pridelava in predelava na kmetiji (svoje ali dokup iz okoliški max. 25 km oddaljeno)
- Siri iz surovega mleka, fermentirani izdelki iz nehomogeniziranega mleka

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>
- <https://www.nasasuperhrana.si/clanek/infografika-izbrana-kakovost-slovenija-kmecki/>

KMEČKI

Nacionalne sheme kakovosti

Označba višje kakovosti

- Kmetijski pridelki in živila, ki so boljši od predpisane zakonodaje za to vrsto živila- več sadnega deleža, brez aditivov, vir določenega minerala...
- med z vsebnostjo vlage največ 18 % in HMF največ 15 mg/kg medu (Zlati panj), kokošja jajca Omega plus, pivški piščanec in izdelki z Omega 3, poltrdi sir brez konzervansov - poltrdi siri Zelene doline, piščančje meso in izdelki z nav " " " selenom".

višja
kakovost

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!

Nacionalne sheme kakovosti

Integrirana pridelava

- naravni viri in mehanizmi, ki zmanjšujejo negativne vplive kmetovanja na okolje in zdravje ljudi
- Brez GSO, strog nadzor nad gnojili in FFS
- Biotska varnost
- Grozdje, sadje, zelenjava in poljščine

integrirani

- Vir: <https://www.gov.si teme/sheme-kakovosti-in-zasciteni-kmetijski-pridelki-in-zivila/>

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!

Zasebne sheme kakovosti

Pridelano in predelano brez GSO

- Splošna zakonodaja o GSO + nadstandardne zahteve
- Rastline, živali, pomožna tehnološka sredstva, semenski material in mikroorganizmi
- Odsotnost GSO na vseh fazah
- Preusmeritev

- Vir: <https://www.ikc-um.si/standard-pridelano-proizvedeno-brez-gso/o-standardu-pridelano-proizvedeno-brez-gso-brez-gensko>

Zasebne sheme kakovosti

Seneno meso

- Ni še zaščiteno, kot seneno mleko
- Prepoved uporabe silaže, silažnih bal, namočene krme, krme živalskega izvora, sečnine...
- Voluminozna krma in paša
- Govedo, drobnica, konji

- Vir: <https://www.ikc-um.si/standard-seneno-meso/zascitni-znaki-standarda-seneno-mesoc>

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Zakaj se vključiti v shemo kakovosti?

- Nadzorovana kakovost naše ponudbe
- Zaupanje pri potrošnikih
- Konkurenčnost kmetij, prednost pred necertificiranimi kmetijami

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!

Certifikacijski organi

- Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu (KON-CERT) - <http://www.kon-cert.si/>
- Bureau Veritas - <https://www.bureauveritas.si/>
- Inštitut za kontrolo in certificiranje Univerze v Mariboru (IKC-UM) - <https://www.ikc-um.si/>
- TÜV SÜD SAVA - <https://www.tuv-sud.si/sava-si/dejavnosti/podrocje-bio-izdelkov>

Primerjava - meso

Način priraje in predelave	Izbrana kakovost Slovenije	Seneno meso	Ekološko meso
Skupne zahteve	<ul style="list-style-type: none"> Daljša karenca pri zdravljenju živali Kratek transport do klavnice Paša 		
Zahteve	<ul style="list-style-type: none"> Več kot 50 % voluminozne krme v obroku (razen pri teletih) 	<ul style="list-style-type: none"> Več kot 70% voluminozne krme 	<ul style="list-style-type: none"> Ni uporabe lahko topnih gnojil na travnikih, pašnikih, njivah Vezana reja le ob odobritvi MKGP
Skupne prepovedi	<ul style="list-style-type: none"> Dokup živali iz necertificiranih kmetih (oz gredo v preusmeritev) 		
Prepovedano	<ul style="list-style-type: none"> Izvor živali iz tujine 	<ul style="list-style-type: none"> Uporaba silaže, silažnih bal, namočena krma Uporaba GSO v predelavi 	<ul style="list-style-type: none"> Uporaba necertificiranih krmil Embriotransfer Preventivna raba antibiotikov Uporaba neekološke krme Rezanje rogov brez dovoljenja MKGP GSO na vseh stopnjah
Dovoljeno	Silaža, močna krmila, žita	Mrva, seno, delež žit	Silaža, silažne bale, žita
Oznaka			
Cena pridelka, živila na trgu (goveje stegno)	8 do 11€	11 do 15€	8-14€

Primerjava - mleko

Način priraje in predelave	Izbrana kakovost Slovenije	Seneno meso	Ekološko meso
Skupne zahteve	<ul style="list-style-type: none"> • Daljša karenc pri zdravljenju živali • Kratek transport do klavnice • Paša 		
Zahteve	<ul style="list-style-type: none"> • Več kot 50 % voluminozne krme v obroku (razen pri teletih) 	<ul style="list-style-type: none"> • Več kot 70% voluminozne krme 	<ul style="list-style-type: none"> • Ni uporabe lahko topnih gnojil na travnikih, pašnikih, njivah • Vezana reja le ob odobritvi MKGP
Skupne prepovedi	<ul style="list-style-type: none"> • Dokup živali iz necertificiranih kmetih (oz gredo v preusmeritev) 		
Prepovedano	<ul style="list-style-type: none"> • Izvor živali iz tujine 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba silaže, silažnih bal, namočena krma • Uporaba GSO v predelavi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba necertificiranih krmil • Embriotransfer • Preventivna raba antibiotikov • Uporaba neekološke krme • Rezanje rogov brez dovoljenja MKGP • GSO na vseh stopnjah
Dovoljeno	Silaža, močna krmila, žita	Mrva, seno, delež žit	Silaža, silažne bale, žita
Oznaka			
Cena pridelka, živila na trgu (liter mleka)	0,7 do 0,9 €	1 do 1,6 €	1, do 1,6 €

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Kaj pa živilsko-predelovalna industrija?

- Certifikacija velja tudi za njih
- Certificiran vsak člen v verigi od vil do vilic
- Sledljivosti in količinski preračuni
- Tudi drugi standardi - npr. IFS

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Kako sheme kakovosti vidi potrošnik

Dr. Aleš Kuhar

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

HVALA ZA POZORNOST!

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje!